

KOMMUNALE TJENESTEMÆND
OG OVERENSKOMSTANSATTE
LØNGANGSTRÆDE 25, 1.
1468 KØBENHAVN K
TLF. 33 11 97 00 - FAX. 33 11 97 07
www.kto.dk - E-mail: kto@kto.dk
Bankkonto: 0400-100-10-02183

Skatteudvalget (2. samling)
L 110 - Bilag 19
Offentligt

Skatteudvalget
Folketinget
Christiansborg
1240 København K.

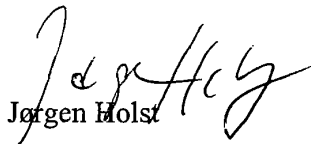
J.nr.: 9.02.02-3
HKB
Direkte tlf.nr.: 3347 0621
8. april 2005

Vedr.: Tjenestemænds vilkår i forbindelse med kommunalreformen

I forbindelse med Folketingets Kommunaludvalgs behandling af L 67 om forslag til lov om visse proceduremæssige spørgsmål i forbindelse med kommunalreformen har Personalestyrelsen tidligere den 8. marts 2005 til kommunaludvalget fremsendt et af kammeradvokaten udarbejdet notat om modellen for overførsel af tjenestemandsansatte ved kommunalreformen samt et af Personalestyrelsen udarbejdet notat om samme emne.

- ./. Personalestyrelsen har tillige fremsendt notaterne til KTO. På baggrund heraf har KTO d.d. fremsendt vedlagte brev til Personalestyrelsen, som hermed fremsendes til skatteudvalgets orientering, idet der i L 110 om forslag til Skatteforvaltningsloven indgår tilsvarende lovbestemmelser om tjenestemænds vilkår i forbindelse med kommunalreformen.

Med venlig hilsen

Jørgen Holst

Helle Basse

KOMMUNALE TJENESTEMÆND
OG OVERENSKOMSTANSATTE
LØNGANGSTRÆDE 25, 1.
1468 KØBENHAVN K
TLF. 33 11 97 00 - FAX. 33 11 97 07
www.kto.dk - E-mail: kto@kto.dk
Bankkonto: 0400-100-10-02183

Personalestyrelsen
Att.: Carl Erik Johansen
Frederiksholms Kanal 6
1220 København K.

J.nr.: 9.02.02-3
HKB
Direkte tlf.nr.: 3347 0625
8. april 2005

Vedr.: Tjenestemænds vilkår i forbindelse med kommunalreformen

KTO har modtaget Personalestyrelsens svar vedr. tjenestemænds vilkår i forbindelse med kommunalreformen foranlediget af professor dr.jur. Jens Kristiansens notat om samme emne.

KTO finder det positivt, at Personalestyrelsen til brug for besvarelsen har anmodet Kammeradvokaten om at vurdere Jens Kristiansens notat.

KTO har særlig hæftet sig ved følgende bemærkninger i Kammeradvokatens notat samt Personalestyrelsens svar:

Det fremgår for det første af Kammeradvokatens vurdering, at det ved Folketingets vedtagelse af virksomhedsoverdragelsesloven har været forudsat, at tjenestemænd ved flytninger inden for den offentlige forvaltning efter lovgivningspraksis vil være sikret mod forringelser af deres hidtidige ansættelsesvilkår.

Kammeradvokaten henviser således til, at de 4 nævnte eksempler fra lovgivningspraksis i tiden efter virksomhedsoverdragelsesloven viser, at tjenestemændene har været sikret løn- og ansættelsesvilkår svarende til de hidtidige. Dette er sket enten ved en udlånsmodel (som anvendt ved statens overtagelse af de kommunale levnedsmiddelkontrolenheder eller i forbindelse med ændringerne i embedslægeinstitutionen) eller ved, at det i lovgivningen er blevet sikret, at der ikke skete forringelser af den enkelte tjenestemands vilkår. Sidstnævnte model blev anvendt ved både dannelsen af H:S samt dannelsen af Bornholms Regionskommune.

Ved dannelsen af H:S, var det således en forudsætning i lovgivningen, at der blev etableret regler om tjenestemændenes ansættelsesvilkår, uden andre ændringer i ansættelsesområde, ansættelsesvilkår, optjening af pension disciplinærregler m.v. og lønudvikling end de ændringer, som de pågældende tjenestemænd måtte tåle ved fortsat ansættelse i staten, Københavns Kommune eller Frederiksberg Kommune. Det fremgik af loven, at de på-

gældende tjenestemænd ved overgang til H:S bevarede deres oprindelige ansættelsesområde. Forudsætningen om uændrede løn- og ansættelsesvilkår blev efterkommet ved, at H:S efter forhandling med FHS udsendte tjenestemandregulativ og tjenestemandspensionsregulativ samt indgik øvrige aftaler om ansættelsesvilkår for tjenestemændene, der sikrede bevarelse af hidtidige ansættelsesvilkår.

Dannelsen af Bornholms Regionskommune indebærer som udgangspunkt ikke ændringer i ansættelsesvilkårene, idet blandt andet det kommunale og amtskommunale tjenestemandregulativ og tjenestemandspensionsregulativ indholdsmæssigt er identiske. Endvidere var de pågældende tjenestemænd efter regionskommunens dannelse fortsat omfattet af de generelle KTO-aftaler om fx ferie og barsel. Dog skete der en udvidelse af ansættelsesområdet til den nye regionskommune.

Det fremgår for det andet af Kammeradvokatens vurdering, at det foreliggende forslag til procedurelov med tilhørende bemærkninger af domstolene må forventes fortolket i overensstemmelse med den af kammeradvokaten refererede lovgivningspraksis og således vil beskytte den enkelte tjenestemand mod forringelser i løn- og ansættelsesvilkår i samme omfang som ved tidligere lovbestemte omflytninger.

KTO har i høringssvarene påvist, at den foreslåede model ikke sikrer den enkelte tjenestemand mod forringelser i løn- og ansættelsesvilkår, idet der på visse områder er forskelle mellem det statslige regelsæt og det kommunale regelsæt. Kammeradvokaten nævner i notatet, at der er forskel på de kommunale og statslige regler om barselsorlov. Det er KTO's opfattelse, at forskellen i ansættelsesvilkår også kan vise sig inden for fx åremålsansættelse, seniorvilkår og pensionsvilkår.

KTO finder det derfor som udgangspunkt positivt, når Personalestyrelsen i sit svar skriver, at *" Det vil blive sikret, at der ikke ved overgangen fra kommunal til statslig ansættelse vil ske forringelser af tjenestemændenes ansættelsesvilkår som følge af overgangen frem til den 31. marts 2008, svarende til den 3-årige aftaleperiode. Dette gælder, uanset at ansættelsesvilkårene hos den nye ansættelsesmyndighed som anført i høringsnotatet samlet set svarer til tjenestemændenes hidtidige vilkår. Bestemmelsen er ikke til hinder for, at ansættelsesvilkårene på sædvanlig vis ændres ved aftale med de forhandlingsberettigede organisationer. "*

Det er KTO's opfattelse, at Personalestyrelsen kommer med en ny og væsentlig præcisering af lovbemærkningerne vedr. tjenestemændenes vilkår, som tilsyneladende reelt indebærer en de facto anvendelse af virksomhedsoverdragelseslovens bestemmelser. Det kan i hvert fald konstateres, at tjenestemændene med præciseringen sikres uændrede ansættelsesvilkår i en periode svarende til den periode, hvor virksomhedsoverdragelsesloven sikrer de individuelle ansættelsesvilkår.

KTO finder helt principielt, at en sådan ny og væsentlig præcisering skal gøres til en udtrykkelig del af lovgrundlaget for tjenestemænds vilkår i forbindelse med kommunalreformen – fx ved at den ovenfor citerede bemærkning på ministerens udtrykkelige foranledning bliver indskrevet i betænkningen til de respektive lovforslag, som indeholder den relevante bestemmelse om tjenestemændenes vilkår. KTO skal derfor på det kraftigste opfordre Personalestyrelsen til at tage et sådant initiativ.

KTO finder det imidlertid vanskeligt at vurdere den præcise rækkevidde af Personalestyrelsens præcisering, herunder hvilken betydning den vil have i en række konkrete situationer samt, hvorledes der forholdes med løn- og ansættelsesvilkårene efter 31. marts 2008. KTO har i den forbindelse noteret sig, at Kammeradvokaten i sit notat forudsætter en tidsbestemt beskyttelse mod forringelser i løn- og ansættelsesvilkår.

Derfor skal KTO pege på, at en sikring af, at der ikke sker forringelser af tjenestemændenes ansættelsesvilkår frem til 1. april 2008 (svarende til den 3-årige aftaleperiode) ikke lever op til den hidtidige lovgivningspraksis, som Kammeradvokaten vurderer, at det foreliggende procedurelovforslag må forventes fortolket i overensstemmelse med. Der er således ingen fortilfælde for, at tjenestemændene alene har fået en tidsbegrænset sikring af de hidtidige løn- og ansættelsesvilkår.

Personalestyrelsen har i svaret til KTO tilkendegivet, at man snarest vil invitere KTO og CFU til et møde med henblik på at drøfte de ansattes forhold i forbindelse med kommunalreformen. KTO forventer således, at der i den sammenhæng bliver lejlighed til at drøfte den præcise rækkevidde af Personalestyrelsens præcisering.

KTO og KTO's medlemsorganisationer tager i øvrigt forbehold for at efterprøve kammeradvokatens udsagn om, at grundlaget for tjenestemænds overgang i forbindelse med kommunalreformen må forventes fortolket i overensstemmelse med hidtidig lovgivningspraksis og således beskytte den enkelte tjenestemand mod forringelser i løn- og ansættelsesvilkår.

Særligt vedr. tjenestemænd i gymnasieskolen

Som bekendt gjorde KTO i høringssvaret på procedureloven opmærksom på, at der er en række særlige problemstillinger knyttet til tjenestemandsansatte rektorer og lærere i gymnasieskolen.

1. KTO har fra GL modtaget vedlagte notat, der indeholder en række bemærkninger til Kammeradvokatens notat. GL's bemærkninger er blandt andet foranlediget af, at oplysningerne i Kammeradvokatens notat om retsgrundlaget for GL's tjenestemænd ikke er dækkende. Det hedder således i notatet: *"Det er af Personalestyrelsen oplyst, at de i den forbindelse overførte tjenestemænd ikke vil blive omfattet af tjenestemandsløven, men af et nyt tjenestemandregulativ, der skal udarbejdes som led i oprettelsen af institutionerne. Dette regulativ vil indeholde løn- og ansættelsesvilkår, som svarer til de overførte tjenestemænds hidtidige vilkår, og overførslen vil således ikke medføre forringelser i de overførte tjenestemænds løn- og ansættelsesvilkår."* I notatet redegør GL for, at GL har forskellige grupper af tjenestemænd, og at det kun er en meget begrænset gruppe, hvis ansættelsesforhold i dag reguleres af det kommunale tjenestemandregulativ. Fx gælder for rektorer, at disse i medfør af den gældende gymnasielov har status af statstjenestemænd, og deres ansættelses- og pensionsvilkår er reguleret efter tjenestemandsløvens regler.

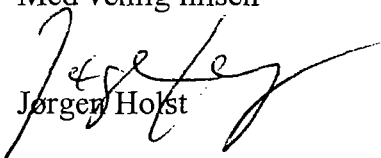
Det fremgår videre af notatet, at GL fastholder, at det er en helt afgørende forudsætning for at kunne foretage omplaceringer af tjenestemænd i gymnasieskolerne, at de statsligt selvejende skoler er omfattet af den offentlige forvaltning. Hvis den statsligt selvejende gymnasieskoler anses for omfattet af den offentlige statslige forvaltning giver det med sikkerhed for den største del af GL's tjenestemænd ikke mening at lade ansættelsesfor-

holdene for GL's tjenestemænd være reguleret i et nyt tjenestemandregulativ, da deres ansættelsesforhold i dag overvejende er reguleret i tjenestemandsløven og kan vedblive at være reguleret heraf.

KTO skal på den baggrund anmode om Personalestyrelsens bemærkninger til GL's notat, herunder om oplysningen om, at ansættelsesforholdene for en række af GL's tjenestemænd i dag er reguleret i tjenestemandsløven medfører, at disse også efter kommunalreformens gennemførelse kan bevare dette ved ansættelse i statsligt selvejende institutioner.

Kopi af dette brev er til orientering sendt til Kommunaludvalget og Skatteudvalget.

Med venlig hilsen

Jørgen Holst

Helle Basse

Vedr. Kammeradvokatens notat af 4. marts 2005 om modellen for overførsel af tjenestemandsansatte ved kommunalreformen

GL har modtaget kopi af KTO's notat vedrørende tjenestemændenes vilkår i forbindelse med kommunalreformen af 15. marts 2005. KTO-notatet er bilagt Kammeradvokatens notat af 4. marts 2006 om modellen for overførsel af tjenestemandsansatte ved kommunalreformen samt Personalestyrelsens notat af 7. marts 2005 om tjenestemænd og kommunalreformen til Folketingets Kommunaludvalg

Kammeradvokaten henviser i sit notat til forslaget til institutionsloven (L 106), hvorefter gymnasieskoler fremover skal organiseres som statslige selvejende institutioner og i tilslutning hertil bl.a.; *"at de i den forbindelse overførte tjenestemænd ikke vil blive omfattet af tjenstemandsloven, men af et nyt tjenestemandregulativ, der skal udarbejdes som led i oprettelsen af institutionerne."*

Retsgrundlaget for GL's tjenestemænd

GL har forskellige grupper af tjenestemænd. Retsgrundlaget for disse er forskelligt, men det er kun en meget begrænset gruppe, hvis ansættelsesforhold i dag reguleres efter det kommunale tjenestemandregulativ.

1. Rektorer

I den nuværende gymnasielovs § 26, bestemmes, at GL's rektorer har status af statstjenestemænd, og deres ansættelses- og pensionsvilkår er reguleret efter tjenestemandslovens regler.

I § 26, stk. 1, bestemmes det, at rektorer for offentlige gymnasieskoler uden for Københavns Kommune ansættes som tjenestemænd i henhold til reglerne i lov om tjenestemænd. Det fremgår endvidere stk. 2, at uansøgt afsked af tjenestemandsansatte rektorer og lærere foretages af Undervisningsministeren, og af stk. 3, at afskedigelse af statstjenestemandsansatte rektorer og lærere sker i henhold til reglerne i lov om tjenestemænd.

2. Visse lærere

Kun en begrænset gruppe af GL's lærere er tjenestemænd (lr. 31-36), idet lærerne i lr. 36 (studielektorerne) også har visse administrative og ledelsesmæssige beføjelser. Der er tale om en lukket gruppe. Af lovgivningen i forbindelse med amtskommunernes overtagelse af visse statsskoler og kursus m.v. pr. 1. januar 1985, fremgår, at tjenestemænd, der ønskede at opretholde deres ansættelsesforhold i staten fortsat skulle være omfattet af tjenestemandsløven og tjenestemandspensionslovens regler.

For så vidt angår de rektorer og tjenestemandsansatte lærere, der valgte at overgå til ansættelse ved det (amts)kommunale skolevæsen fik disse tilkendt "en retsstilling som tjenestemænd, der er parallel med den, der gælder for folkeskolens tjenestemænd", jf. SKR nr. 22073 af 1. juli 1985. Det er dog fortsat

uafklaret, hvad dette reelt betyder i forhold til bl.a. grænser for ansættelsesområde og dermed for forflytelsesgrænserne.

(Amts)kommunerne afholder lønudgifterne vedrørende rektorer og tjenestemandsansatte lærere uanset, om tjenestemandene må betragtes som statstjenestemænd eller amtskommunale tjenestemænd, jf. gymnasielovens § 26a. Staten afholder derimod pensionsudgifterne vedrørende rektorer og tjenestemandsansatte lærere, uanset om tjenestemandene må betragtes som statstjenestemænd eller amtskommunale tjenestemænd, jf. gymnasielovens § 26b. Københavns Kommune afholder dog selv pensionsudgiften med tilskud fra staten.

Reglerne vedrørende (amts)kommunernes overtagelse af statsskolerne blev givet i lov nr. 290 af 6. juni 1984 med senere ændringer. Retstillingen for gymnasieskolernes tjenestemænd er nærmere beskrevet i SKR nr. 22073 af 1. juli 1985 (gældende).

3. Fagkonsulenter

Tjenestemandsansatte fagkonsulenter i lr. 36 er en lukket gruppe, der har delt tjeneste imellem Undervisningsministeriet og en gymnasieskole. Fagkonsulenterne er statstjenestemænd klassificeret i lr. 36 i henhold til aftale mellem Finansministeriet og AC om klassificering af åremålsstillinger som fagkonsulent i Undervisningsministeriet af 14. oktober 1981. Fagkonsulenter ansat efter den 1. august 2003 ansættes på overenskomstvilkår. Statstjenestemandsansatte fagkonsulenter træder tilbage i en lærerstilling i lr. 34 ved tilbagevenden til deres skole, jf. Finansministeriets skrivelse af 18. oktober 1981, men de vedbliver at være statstjenestemænd efter deres tilbagevenden. Dette gælder dog ikke fagkonsulenter, der vender tilbage til en stilling i Københavns Kommune.

4. Københavnske tjenestemænd

Det er således kun tjenestemandene ved gymnasieskoler i Københavns Kommune, der har egentlig status som kommunale tjenestemænd, hvis ansættelsesforhold er reguleret i henhold til tjenestemandregulativet fra 2004, jf. lov nr. 290 af 6. juni 1984 om amtskommunernes overtagelse af visse statskoler og kursus m.v. og gymnasielovens § 26.

Kammeradvokatens notat side 2 og 12

Kammeradvokaten foretager derfor sin udredning af forholdene for tjenestemænd på baggrund af et delvist forkert grundlag, når han i sit notat side 2 skriver, at tjenestemænd i amtskommunerne er kommunale tjenestemænd og at disse er ansat i henhold til tjenestemandregulativ af 2004 for ansatte i amterne med tilhørende pensionsregulativer. Dette er på GL's område kun tilfældet for tjenestemandene i Københavns Kommune.

Kammeradvokatens udgangspunkt mht. den retlige regulering af ansættelsesforholdene for GL's tjenestemænd fører ham tilsyneladende til den konklusion, at der må/skal udarbejdes et nyt tjenestemandregulativ, hvori de ansatte

vil være sikret mod forringelser af ansættelsesvilkårene på samme måde som Hovedstadens Sygehusfællesskab, jf. Kammeradvokatens notat side 12.

Det bemærkes i den forbindelse, at det ikke ses forudsat i lovforslagene vedrørende kommunalreformen, at de amtskommunale tjenestemandsvilkår skal reguleres i et nyt tjenestemandregulativ.

Det er på denne baggrund GL's opfattelse, at allerede fordi Kammeradvokaten tager udgangspunkt i en forkert opfattelse vedrørende den retlige regulering af ansættelsesvilkårene for GL's tjenestemænd, vil det være nærliggende at slutte, at Kammeradvokatens konklusion om tjenestemændenes pligt til at acceptere den foreslåede fremtidige regulering af ansættelsesvilkårene, er forkert.

De selvejende gymnasiers status af offentlig forvaltning

GL har tidligere i sine høringssvar vedrørende institutionsloven og procedureloven peget på, at der ikke med lovene er taget stilling til, hvorvidt de statsligt selvejende gymnasier skal betragtes for omfattet af den offentlige forvaltning. GL har derfor i sine høringssvar til Undervisningsministeriet og Indenrigs- og Sundhedsministeriet påpeget, at det i lovene bør præciseres, at de gymnasiale uddannelser er selvejende institutioner inden for den offentlige forvaltning.

Af Personalestyrelsens notat af 7. marts 2005 til Folketingets Kommunaludvalg fremgår, at der er tale om en omorganisering af den offentlige forvaltning. Det er på denne baggrund fristende at udlede, at også Personalestyrelsen anser de amtskommunale gymnasieskoler for omfattet af den offentlige forvaltning, når de bliver statsligt selvejende institutioner.

GL må i den forbindelse fastholde, at det er en helt afgørende forudsætning for at kunne foretage omplaceringer af tjenestemændene, at de statsligt selvejende skoler er omfattet af den offentlige forvaltning.

Hvis de statsligt selvejende gymnasieskoler anses for omfattet af den offentlige statslige forvaltning giver det med sikkerhed for den største del af GL's tjenestemænd ikke mening at lade ansættelsesforholdene for GL's tjenestemænd være reguleret i et nyt tjenestemandregulativ, da deres ansættelsesforhold i dag overvejende er reguleret i tjenestemandloven og kan vedblive at være reguleret heraf.

Der vil dog for såvel de tjenestemænd der i dag er reguleret af tjenestemandloven og de tjenestemænd, der er reguleret af tjenestemandregulativ i Københavns Kommune være etableret individuelle rettigheder i form af angivelse af ansættelsesområde eller stillingskarakter, der medfører, at selv i den situation, hvor de statsligt selvejende institutioner anses som en del af den offentlige statslige forvaltning, er den pågældende ikke forpligtet til overgå til den ændrede ansættelse. De problemer, der måtte være i så henseende, kan løses ved anvendelse af en tilbudsmodel, jf. det af advokat Bent Unmack Larsen

i dennes notat anførte. (Notatet er så vidt vides tidligere fremsendt til Personalestyrelsen).

Når amtskommunerne nedlægges ved kommunalreformens gennemførelse, må der sammen med en sådan tilbudsmodel gennemføres en særskilt lovbestemt løsning, der afgrænser ansættelsesområdet for de ansatte tjenestemænd, der ikke ønsker at overgå til ansættelse på den enkelte institution. Ansættelsesområdet skal således afgrænses svarende til det ansættelsesområde, de har i dag. Det vil være en forholdsvist ukompliceret opgave at fastslå at sådanne amtskommunale tjenestemænd ved overgangen til staten, bevarer et ansættelsesområde, svarende til det den enkelte tjenestemand havde i sit tidligere ansættelsesforhold.

Hvis de statsligt selvejende institutioner i lighed med erhvervsskolerne ikke af staten vil være at betragte som en del af den offentlige forvaltning, er det stadig uafklaret, hvorvidt tjenestemænd, herunder de i GL organiserede, i det hele taget kan forpligtes til at lade sig udlåne til et privat gymnasium.

Problemstillingen understreger, at det er afgørende nødvendigt at få præciseret i lovgivningen, hvorvidt de nye statsligt selvejende institutioner er end del af den offentlige forvaltning eller ej.

Der henvises i den forbindelse til vedlagte notat udarbejdet særligt for GL's rektorer af Karen-Margrete Schebye. I øvrigt er der en række problemer i relation til tjenestemændene og deres forhold i det hele taget.

Karen-Margrethe Schebye (H)
Ulla Jacobsen (H)

Bent Unmack Larsen (H)
Mette Østergård (H)
Tina Sejr Gad (H)
Arvid Andersen (H)
Bo Lauritzen (L)
Trine Binett Jørgensen (L)
Martin Gräs Lind (L)
Søren Narv Pedersen (L)
Lars Bøgh Mikkelsen

J.nr. 11897 KMS/TRA

Karen-Margrethe Schebye
Advokat

Sekr. Tina Rose Jacobsen
E-mail tra@sjlaw.dk
Dir. tlf. +45 33 97 97 06

Undervisningsministeriet
Frederiksholms Kanal 21
1220 København K

København, den 24. februar 2005

Rektorforeningens supplerende høringsvar til Undervisningsministeriet om de særlige problemer, der opstår i forhold til de tjenstemandsansatte rektorers ansættelse ved det almene gymnasiums overgang til statsligt selveje.

I forbindelse med udsendelse af forslag til lovforslag vedrørende det almene gymnasiums overgang til statsligt selveje indsendte Rektorforeningen et foreløbigt høringsvar til sikring af, at Ministeriet blev opmærksom på de særlige problemer, der er med hensyn til den fremtidige reguleringen af ansættelsesforholdene for de allerede ansatte rektorer i det almene gymnasium, der jo som bekendt i dag er statstjenestemænd, jf. Gymnasielovens § 26ff. Ansættelsesgrundlaget er i øvrigt som bekendt beskrevet som følger:

"LBK nr. 833 af 08/10/2003 :

.....

§ 26. Rektorer for offentlige gymnasieskoler uden for Københavns Kommune ansættes som tjenstemænd i henhold til reglerne i lov om tjenstemænd.

Stk. 2. Uansøgt afskedigelse af tjenstemandsansatte rektorer og lærere foretages af undervisningsministeren, bortset fra uansøgt afsked på grund af svagelighed eller ved opnåelse af 70 års alder.

Stk. 3. Afskedigelse af statstjenestemandsansatte rektorer og lærere sker i henhold til reglerne i lov om tjenstemænd.

§ 26 a. En tjenstemand, der efter amtskommunernes overtagelse af statsskolerne m.v. har opretholdt ansættelsesforholdet til staten, har pligt til at underkaste sig de forandringer i sine tjensteforretningers omfang og beskaffenhed, som følger af institutionens overtagelse.

Stk. 2. Amtskommunen afholder uden refusion fra staten lønudgifterne, herunder eventuelt ventepenge, rådighedsløn og efterindtægt af løn, til alle tjenstemænd, herunder tjenstemænd, der har opretholdt

Advokatfirmaet
Schebye & Jacobsen

Århus
Lille Torv 2, 1
DK-8100 Århus C
Tel +45 86 20 44 00
Fax +45 86 20 44 01

København
Toldbodgade 49 B
DK-1253 København K
Tel +45 33 97 97 00
Fax +45 33 97 97 01

www.sjlaw.dk

deres ansættelsesforhold som statstjenestemænd under udførelsen af arbejdet ved det amtskommunale skolevæsen.

§ 26 b. Staten afholder pensionsudgifterne vedrørende rektorer og tjenestemandsansatte lærere ved amtskommunernes samt Bornholms og Frederiksberg Kommunes gymnasieskoler m.v. Staten yder tilskud til pensionsudgifterne vedrørende rektorer og tjenestemandsansatte lærere ved Københavns Kommunes gymnasieskoler m.v.

Stk. 2. For så vidt angår andet tjenestemandsansat personale end rektorer og lærere afholder staten pensionsudgifterne til ansatte, der har opretholdt deres ansættelsesforhold som statstjenestemænd. Amtskommunen refunderer staten udgifterne i forhold til den del af den ansattes pensionsalder, der er optjent efter den 1. januar 1986.

Stk. 3. For så vidt angår andet tjenestemandsansat personale end rektorer og lærere, der i forbindelse med statsskolernes overgang er overgået til tjenestemandsansættelse i amtskommunen, afholder amtskommunen pensionsudgifterne. Staten refunderer amtskommunen udgifterne til pension i forhold til den del af den ansattes pensionsalder, der er optjent som statstjenestemand indtil den 31. december 1985.

..... "

I undervisningsministeriets udkast af 1. december 2004 til forslag til lov om ændring af institutioner for uddannelse til studentereksamen mv. § 1, nr. 42 bestemmes det, at §§ 25, 26 og 26a ophæves.

I henhold til bemærkningerne til denne del af lovforslaget skyldes dette, at nyansættelse af ledere efter gymnasieskolernes overgang til selveje skal ske på overenskomstvilkår.

I øvrigt henvises der, for så vidt angår lovregulering af nuværende amtskommunalt ansat personales ansættelsesvilkår, til det udkast til lovforslag vedrørende lov om visse proceduremæssige spørgsmål i forbindelse med kommunalreformen, som er udsendt i høring af Indenrigs- og Sundhedsministeren.

I udkastet til forslag til lov om visse proceduremæssige spørgsmål i forbindelse med kommunalreformen § 7 anføres det, at tjenestemænd, der overføres i forbindelse med kommunalreformen, skal overgå til ansættelse under den nye ansættelsesmyndighed, hvortil deres opgaver overføres i øvrigt på vilkår, der svarer til de hidtidige.

I de generelle bemærkninger til udkast til lovforslag siges det om denne overførsel:

"De pågældende ansættes som tjenestemænd hos den ansættelsesmyndighed i henhold til dennes tjenestemandregler og de kollektive aftaler, der er indgivet i henhold til disse regler. Tjenestemænd, der efter reglerne i § 4 overføres til ansættelse i statslige myndigheder vil således ek-

sempelvis blive ansat som statstjenestemænd i henhold til tjenestemandslougivningen, mens tjenestemænd, der overføres til ansættelse i kommunerne, vil blive ansat som kommunale tjenestemænd i henhold til kommunale tjenestemandregulativer eller vedtægter."

Det siges videre:

"Lovforslaget indebærer, at ansættelsesmyndigheden er vedkommende nye ansættelsesmyndighed og at ansættelsesområdet er det samme som for andre tjenestemænd, der ansættes hos denne ansættelsesmyndighed."

I de konkrete bemærkninger til § 7 i udkast til lovforslag anføres yderligere:

"Bestemmelsen omfatter endvidere tjenestemænd, der efter loven overføres fra amtskommunerne til de selvejende institutioner på undervisningsområdet (gymnasier, HF-kurser, voksenuddannelsescentre, social- og sundhedsskoler, sygeplejersker og radiografiskoler samt centre for undervisningsmidler). Disse tjenestemænd overgår således til ansættelse hos den pågældende selvejende institution."

Gymnasieskolernes Lærerforening har helt generelt konstateret, at der ikke i de udsendte udkast til lovforslag på nogen måde er foretaget en nærmere definition af begrebet "statslig selvejende institution".

Dette medfører blandt andet, at der ikke er klarhed over, hvorvidt institutionerne som sådan er en del af den offentlige forvaltning, og i givet fald hvilken del af den offentlige forvaltning institutionerne er en del af.

Alene det offentlige identificeret ved staten og indtil videre amtskommuner og kommuner kan foretage ansættelse på tjenstemandsvilkår.

Begrebet "tjenestemandsansættelse" eksisterer således ikke i forhold til det private arbejdsmarked og det giver derfor ingen mening at tale om, at de tjenestemandsansatte rektorer efter omlægning af ejerforholdet til de almene gymnasier skal fortsætte deres ansættelse som tjenestemænd på de for ansættelsesmyndigheden gældende tjenestemandsvilkår al den stund, at sådanne ikke eksisterer, hvis de statslige selvejende institutioner ikke defineres som en del af den statslige forvaltning.

Der er naturligvis intet til hinder for, at der i det omfang det i øvrigt politisk og organisatorisk er hensigtsmæssigt, fremover sker ansættelse af rektorer i det almene gymnasium sker i en anden form end tjenestemandsansættelse, og at dette bestemmes i loven.

En fremadrettet regulering af ansættelsesformen er imidlertid ikke ensbetydende med, at de rettigheder, som allerede ansatte har, kan tilsidesættes.

Som det allerede er den statslige forvaltning bekendt, i kraft af de af staten tidligere foretagne udlægninger af statslige institutioner til anden ejerform, er det ikke muligt at pålægge en tjenestemand at overgå til ansættelse i en privat virksomhed.

Det må derfor undre, at Sundheds- og Indenrigsministeriet ikke i så henseende gentager de konstateringer, som tidligere har været gjort i forbindelse med omlægning af offentlige institutioner til privat erhvervsvirksomhed.

Jeg kan i så henseende blandt andet henvise til Trafikministeriets lovforslag til lov om Københavns Lufthavne A/S, hvor det i de almindelige bemærkninger til lovforslaget hedder:

"Et meget centralt spørgsmål i forbindelse med det nystiftede selskabs overtagelse af de to lufthavne er hensynet til det personale, som indtil overtagelsen har ansættelse i statsvirksomheden Københavns Lufthavnsvæsen, men som forudsættes at fortsætte deres funktioner i lufthavnene også efter selskabets overtagelse af disse."

Der er ved lovforslagets udarbejdelse lagt afgørende vægt på, at det eksisterende personales rettigheder og vilkår ikke forringes i forbindelse med overgang til det nye selskab.

De nuværende tjenestemænd i Københavns lufthavnsvæsen, i alt ca. 550 ud af et samlet medarbejderskare på ca. 1200, bevarer ved selskabets overtagelse af driften deres ansættelsesforhold til staten, idet de i dette ansættelsesforhold samtidig forpligtes til fortsat at gøre tjeneste ved lufthavnene.

Selskabet skal tilbyde de pågældende tjenestemænd overgang til ansættelse i selskabet. I tilfælde, hvor ansættelsestilbudet ikke accepteres, udbetaler staten fortsat løn mv. og afholder udgifter til pension til de pågældende, dog mod refusion fra selskabet efter nærmere i lovforslaget fastsatte regler.

Ordningen svarer i princippet til personalemæssige bestemmelser i tidligere gennemført lovgivning om opgaveomlægninger mellem staten og kommunerne.

Konkret udmøntes dette i lovforslaget, nærmere bestemt i lovforslagets § 7, således;

"Stk. 1.

De statstjenestemænd der ved selskabets overtagelse af driften gør tjeneste ved Københavns Lufthavnsvæsen, bevarer deres ansættelsesforhold til staten. Tjenestemændene er i dette ansættelsesforhold forpligtet til fortsat at gøre tjeneste ved lufthavnene.

Stk. 2.

Selskabet tilbyder de i stk. 1 nævnte tjenestemænd overgang til ansættelse i selskabet.

Stk. 3.

Til de tjenestemænd som ikke ønsker at overgå til ansættelse efter stk. 2 udbetaler staten løn mv. og afholder udgifter til pension i overensstemmelse med reglerne i tjenestemandspensionslovgivningen.

Stk. 4.

Selskabet refunderer fra overtagelsen af driften staten de lønninger mv. der udbetales i henhold til stk. 3 og indbetaler løbende pensionsbidrag til staten for den pensionsalder, tjenestemændene optjener fra overtagelsen. Pensionsbidraget fastsættes af Finansministeren."

I bemærkningerne til denne bestemmelse siges blandt andet:

"Bestemmelsen i § 7 svarer i princippet til de personalemæssige bestemmelser i tidligere gennemførte love om opgaveomlægninger mellem stat og amtskommuner/kommuner, jf. for eksempel § 3 i lov nr. 309 af 26. juni 1975 om overførsel af fødselsanstalten i Jylland til Århus Amtskommune. Bestemmelserne indebærer, at de i Københavns Lufthavns-væsen tjenestegørende statstjenestemænd ikke vil have krav på ventepenge/rådighedsløn eller pension som følge af det nystiftede selskabs overtagelse af lufthavnen."

Baggrunden for disse konklusioner kan blandt andet findes i en udtalelse fra Finansministeriets daværende Lønnings- og Pensionsdepartement gengivet i rapport fra udvalget til forberedelse af gennemførelseslovgivningen af EØF-direktiv om lønmodtageres retsstilling ved virksomhedsoverdragelse fra Arbejdsministeriet, hvori der siges følgende:

"For tjenestemænd i staten, folkeskolen og folkekirken er en række rettigheder og forpligtelser fastsat i tjenestemandsløvgivningen, og en hverver vil ikke begrebsmæssigt kunne indtræde i sådanne lovbestemte rettigheder og forpligtelser. I den lovgivning, der har ligget til grund for de senere års udlægning af statsopgaver til amtskommunalt regi, er der etableret valgmulighed for de berørte tjenestemænd mellem bevarelse af deres status som statstjenestemænd og overgang til ansættelse efter (amts) kommunale regler med de uændrede løn- og pensionsvilkår. De pågældende er således sikret mulighed for opretholdelse af deres lovbestemte rettigheder og forpligtelser. Denne model har sin oprindelse i

politiets overgang fra kommunalt til statsligt regi i 1938 og er således anvendt i forbindelse med centralisering som i decentralisering."

Som det fremgår af det citerede, må det antages, at der i hvert fald, i det omfang der ved lovgivning sker regulering af spørgsmålet om udlån, vil der, for så vidt angår omlægning af offentlige opgaver mellem forskellige offentlige myndigheder, kunne etableres en ordening, hvorefter tjenestemænd kan bevare deres hidtidige ansættelsesforhold og i den forbindelse er pligtig til at lade sig udlåne til den myndighed, der efter omlægning overtager den eller de institutioner, hvori de er tjenestegørende.

Den ved etableringen af Københavns Lufthavn foretagne omlægning, som af Trafikministeren blev antaget, jf. det oven for citerede, at skulle medføre samme forpligtelser for tjenestemændene på trods af, at der her var tale om udlægning af opgaver til et privat aktieselskab, foranledigede, at Justitsministeriet, for så vidt angår denne udlægning samt behandlingen af tjenestemænd i forhold til omlægning af Tele Sønderjylland og PostGiro, konkluderede følgende:

"...skal Justitsministeriet anbefale, at privatisering opdeles i to helt adskilte faser, hvor første fase er omdannelse af statsvirksomheden til et fuldstændigt statsejet aktieselskab. I forbindelse med omdannelsen tilbydes tjenestemændene ansættelse på overenskomstvilkår. Efter nogle års forløb kan regeringen så vurdere, om en egentlig privatisering med salg af aktier, blandt andet under hensyn til de ansatte tjenestemænd vil være en ønskelig og hensigtsmæssig løsning."

De principielle synspunkter der ligger til grund for denne anbefaling er følgende:

Der var mellem Finansministeriet og Justitsministeriet enighed om, at en statstjenestemand ikke kan være forpligtet til at gøre tjeneste i et rent privat aktieselskab. Det gælder, selv om aktieselskabet har overtaget hele den tidligere statsvirksomhed.

Efter Justitsministeriets opfattelse går det formentlig an at forpligte en statstjenestemand til at gøre tjeneste i et fuldstændigt statsejet selskab, selv om omdannelsen vil indebære, at der ikke længere vil være advancementsmuligheder for de ansatte, der bevarer deres ansættelsesforhold i staten. Den omstændighed, at staten vælger en anden struktur til at drive statslig virksomhed i, kan således efter Justitsministeriets opfattelse ikke alene begrunde, at der skulle være tale om forflyttelse, så længe området har karakter af statslig virksomhed.

Hvis staten sælger en større del af aktiebeholdningen (mere end 10-25 %) for at sikre privat indflydelse på selskabets drift, vil der imidlertid efter Justitsministeriets opfattelse være tale om forflyttelse.

Således anføres det fra Justitsministeriets side:

"Den omstændighed, at staten i et fuldstændigt statsejet selskab, som drives efter de principper, der var gældende forud for omdannelsen, sælger en mindre aktiepost, kan næppe begrunde, at forflyttelsesgrænsen nås, hvis staten alene sælger aktierne for at sikre visse samarbejdspartnere en vis indflydelse. I forbindelse med en privatisering af Københavns Lufthavn vil det derfor næppe være utænkeligt at sælge en mindre aktiepost til flyselskaberne, som benytter lufthavnen når lufthavnen i øvrigt drives efter samme samfundsmæssige principper som hidtil og under fuld statslig styring, for eksempel gennem besiddelse af aktiemajoriteter og at sætte stramme koncessionsbetingelser.

Et lovforslag, der over en kort årrække tilsigter at gennemføre en egentlig privatisering af en bestemt statslig virksomhed, vil på den baggrund efter Justitsministeriets opfattelse ikke være forenelig med beskyttelse af tjenestemændene, hvis lovforslaget bygger på, at tjenestemændene skal bevare deres ansættelse i forhold til staten og skal gøre tjeneste i det privatiserede selskab. Tjenestemændene vil ikke være forpligtet til at gøre tjeneste i selskabet, men vil kunne anse sig forflyttet. Da hele selskabsområdet nedlægges, vil de også have krav på rådighedsløn."

På trods af, at der således ikke var fuldstændig overensstemmelse mellem Justitsministeriets anbefalinger og det af Trafikministeriet i forbindelse med privatiseringen af Københavns Lufthavn udmeldte, må det i hvert fald konstateres, at der hverken fra Justitsministeriet eller fra Trafikministeriet konkluderes, at tjenestemændene kunne pålægges at overgå til ansættelse i det private selskab og at tjenestemændene derfor som det mindste kunne vælge at forblive ansat i staten på udlån til den privatiserede virksomhed.

Dette er ensbetydende med, at den af Sundheds- og Indenrigsministeriet foreslåede ordning alene vil kunne gennemføres, såfremt det er utvivlsomt, at de statslige selvejende institutioner er en del af den offentlige forvaltning, som kan ansætte tjenestemænd.

I det omfang der ikke etableres en sådan status for de statslige selvejende institutioner, vil det for det første ikke kunne lade sig gøre at fortsætte tjenestemandsansættelserne og dernæst må der på baggrund af Justitsministeriets konklusioner med rette kunne sættes spørgsmålstegn ved, om det ikke også er umuligt at etablere en udlånsordning henset til, at det offentlige tilsyneladende ikke bevarer "aktier" i institutionerne.

I så fald vil den eneste mulighed for overflytning af rektorerne være, at en sådan udlånsordning i overensstemmelse med tjenestemandslovens § 45 aftales med den forhandlingsberettigede organisation.

I det omfang en sådan aftale ikke kan opnås, vil en udlægning af det almene gymnasium til statslige selvejende institutioner indebære en nedlægning af rektorernes tjeneste-

mandsstillinger med deraf følgende ret til udbetaling af rådighedsløn, i det det ikke kan antages, at der i øvrigt, med indholdet af strukturreformen som udgangspunkt, vil være andre passende stillinger, som rektorerne vil være forpligtede til at overtage.

For god ordens skyld skal det således bemærkes, at på trods af, at der i dag mellem rektorerne og amtskommunerne foreligger en relation, vil denne relation ikke kunne begrunde, at der ved vurderingen af, om der forefindes passende stillinger, vil kunne inddrages opgaver inden for regionerne, idet der ikke i regionerne vil være mulighed for at fastholde en ansættelse som statstjenestemand.

Ovennævnte understreger nødvendigheden af, at der således sker en definition af begrebet "statslig selvejende institution" med henblik på en klarlæggelse af de tjenestemandsansatte rektorers retlige forhold.

Ministeriets opmærksomhed henledes på, at der i øvrigt i forbindelse med Søfartsstyrelsens gennemførelse af en af Erhvervsministeriet i februar 2000 truffen beslutning om en ny skolestruktur for de maritime uddannelser, hvorved forskellige statsskoler overgik til nye institutioner etableret som selvejende institutioner, til sikring af disses fortsatte karakter af offentlig virksomhed, blev foretaget tæt regulering, for så vidt angår det vedtægtsgrundlag, hvorpå de selvejende institutioner skulle etableres.

Søfartsstyrelsen udarbejde således den 10. maj 2000 et udkast til vedtægter for den selvejende institutions Svendborg Internationale Maritime Akademi som tilsyneladende havde karakter af en modelvedtægt og hvorigennem den offentlige indflydelse sikredes.

I forbindelse med etableringen af en struktur der medfører, at tjenestemændene vil kunne udlånes til nyetablerede statslige selvejende institutioner, bør der i øvrigt ske en gennemgribende bearbejdning af det materiale, der blev udarbejdet i forbindelse med det almene gymnasiums overgang til amtskommunerne, for så vidt angår rektorernes rettigheder og forpligtelser.

Det materiale, der foreligger i så henseende, er af en sådan karakter, at der i en række tilfælde inden for de seneste år er opstået tvivl om kompetenceforholdene i relation til de tjenestemandsansatte rektorer herunder også disses pligt til at overtage andre amtskommunale stillinger.

Der bør også i forbindelse med det kommende arbejde til afdækning af tjenestemandsansatte rektorers rettigheder ske en sikring af, at de på tjenestemandsvilkår ansatte rektorer såvel ved ansøgt som uansøgt overgang til anden rektorstilling kan bevare tjenestemandsansættelsen i overensstemmelse med princippet om, at der ikke i forbindelse med udlån bør skabes forhindringer for advancement.

I forbindelse med etablering af en struktur af en sådan karakter, at der kan ske udlån af rektorer fra staten til de statslige selvejende institutioner, skal der i øvrigt foretages en

præcisering af de pågældende rektorers ansættelsesområder, idet rektorerne i dag på trods af deres tjenestemandsansættelse i forhold til Undervisningsministeriet alene har haft et begrænset geografisk område som ansættelsesområde, jf. rektorernes placering i de enkelte amtskommuner.

Af det fremsendte udkast til ændring af gymnasieloven fremstår det ikke klart, hvor det pædagogiske ansvar er placeret og hvorledes Ministeriet fremover vil afgrænse kompetencerne for institutionernes daglige ledelse personificeret ved rektor over for fagkonsulenternes kompetencer.

Rektorforeningen har som udgangspunkt ingen interesse i, at den etablerede ordning, hvorefter vurderingen af den enkelte lærers faglige kompetencer henhører under ministeriet personificeret ved fagkonsulenterne, ændres, men af hensyn til en klarlæggelse heraf bør dette fremgå klart af loven i forbindelse med lovens beskrivelse af rektorers kompetencer.

Rektorforeningen står naturligvis til disposition for en uddybelse af nærværende samt for forhandling af de relevante aftaler, idet Rektorforeningen som sådan er bemyndiget hertil af Gymnasieskolernes Lærerforening.

Med venlig hilsen

Karen-Margrethe Schebye